Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Het vonnis naar wensch : blyspel

https://hdl.handle.net/1874/369852

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT 1929

Verzameling tooneel-stukken uit de nalatenschap van Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 650

Dr. J. te Winkel
N. 956.
650

HET VONNIS NAAR WENSCH.

BLYSPEL.

gevolgt naar het Fransche.

VAN DEN HEER

SEDAINE.

(D. J. Brender à Brandis)

VOOR

HET TOONEEL- EN KUNSTLIEVEND

GENOOTSCHAP

ONDER DE SPREUK

EENDRAGT IN VRIENDSCHAP BLOEIENDE,

TE LEIDEN.

Studio crescit sapientia.

Te AMSTELDAM,
By A. J. VAN TOLL.

MDCCLXXXL.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

107

AAN DEN

WEL-EDELEN GESTRENGEN

HEERE

GODOFRIDUS ANTONIUS VAN MEURS,

Subſtituut Schout en Stedehouder der Stad Leiden, enz.

Wie zou ik best dit Vonnis *wyden,*
Dan U, die binnen Leidens Muur,
Door 't heilzaam Recht en Stadsbeſtuur,
Aan Wetvertreeders ſtraf ziet lyden?
Daar uwe Menſchenmin, afkeerig van verdriet,
Een vrolyk Vonnis *liever ziet.*

Zal

Zal de Eendragt *ooit* in vriendſchap bloeien,
't Is dan, wanneer elk waardig Lid,
De Vriendſchapsdrift dien hy bezit,
By 't heil der Maatſchappy voelt groeien:
En by 't vertoonen van eens minnaars zielsverdriet,
Het wenſchlyk eind met vreugde ziet.

Wilt dan myn DETERMOIS *beſchutte?*
Als hy SAINVILLE, *onverwagt,*
In waan, om 't leven heeft gebragt.
Strekt hem uw vriendſchap ſlegts ten nutte,
Dan acht hy haat noch nyd, noch ramp noch zielsverdriet.
Wyl hy in U zyn voorſpraak ziet.

Kan 't Maatloos rym uw oor behaagen?
Ziet gy dit ſtuk op 't Kunſttooneel,
En valt het daar uw gunſt ten deel,
Dan zie ik myne wenſchen ſlaagen.
Wend dan nog 't vriendlyk oog van 't Leidſche grondgebied,
Tot daar ge in my uw Dienaar ziet.

Studio creſcit ſapientia.

AAN

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . Maar waarom toch, *het Vonnis naar Wenſch?* — gelykt deze tytel iets naar *Le Mort Marië?* — Waarlyk indien het gantſche ſtuk zo vertaald is, zal het zeer weinig naar dat van den Heer SEDAINE gelyken. — Dan tot antwoord diend dat my de Franſche Tytel wat *Contradictoir* voorkomt. Dat dezelve met het *Eerſte Bedryf* is afgeloopen: maar het *Vonnis* van DETERMOIS eigenlyk het ſlot is; en voor hem naar *wenſch* uitvalt. Zie daar de reden tot verkiezing van dezen Tytel. Wat de naarvolging (want vertaaling zal ik het niet noemen, dewyl het Franſche in *Proſa*, en dit in zogenaamd *Mateloos rym* geſchreeven is) aanbelangt, ik ben er nooit voor, om mynen Voorganger de hielen ſtukkend te trappen; en in den ſtyl duidelyk te doen blyken uit welk een Taal het naargevolgt is. — Mogelyk zal men het daar te meerder om achten. Genoeg, indien het Tooneelminnend Genootſchap, waar voor het zelve is naargevolgt, als ook den beſcheiden Lezer, er eenigen ſmaak in vinden.

PER-

PERSOONEN.

DESBARES.

SAINVILLE, *Presidént te Issoudun.*

SOFIA,
ANGELIKA, } *Dochters van Desbares.*
HENRIETTE,

DETERMOIS, *Officier in Picardyen.*

ARISTUS, *Neef van Sainville.*

Mevrouw DE ENTREJEAN, *Moeder van Determois.*

Twee EDELLIEDEN *van den Maarschalk.*

Een NOTARIS.

Een KNECHT.

Het Tooneel is te Issoudun in 't huis van Desbares.

HET VONNIS NAAR WENSCH.

BLYSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

SOFIA, ANGELIKA.

SOFIA, *haar bruidshoed aanwekende.*

Is hy wel vast?

ANGELIKA.

ô Ja, hy is zeer wel gebonden.

SOFIA.

Maar hoe! myn Zuster! uw gelaat,
Dunkt my dat heden treurig ſtaat?

ANGELIKA.

'k Verzeker U van neen, ja 't rust op goede gronden
Dat uw geluk myn vreugd voltooid.

SOFIA.

Dees bruidshoed, netjes opgeplooid,
Zal ik, zo als hy is, getrouw voor u bewaaren;
En thans, vooruitziende, U verklaaren,
Dat dit jaar niet voorby zal zyn
Of uw geluk kan net zo groot zyn als het myn.

ANGELIKA.

Dat is onmooglyk.

SOFIA.

Hoor! ik wil 'er niet op vloeken;
Maar zeg my flegts, wien gy begeerd
Dat U in 't Kloofter, zelfs zo ras gy wederkeerd,
Op 't aldervriendlykst zal bezoeken.

ANGELIKA.

Dat is het minst dat my ontrust.

SOFIA.

Ik moet U eens naar mynen lust
Verwyten, mits het my niet kwalyk werd genomen:
My dunkt (ik oordeel naar den fchyn)
Dat gy ondanks uw hart zyt op dit Feest gekomen,
En liever ver van hier zoud zyn:
Ja vreesde gy thans niet myn Vader te mishaagen,
Vertrok gy mogelyk terftond....,..
Maar hoe! gy zucht!

AN-

ANGELIKA.

Vaar wel!

SOPHIA.

Maar zeg my toch, wat grond
Hebt gy tot zuchten, of wat onheil doet U klaagen?

ANGELIKA.

Niets zeg ik U.

SOFIA.

Gy hebt verdriet:
Kom, wees zo agterhoudend niet,
Uw Zuster bid u, ſpreek, vergund haar uw vertrouwen.

ANGELIKA.

Ach! ik bemin u veel te teêr
Myn Zuster, om uw ſtaat belangeloos te aanſchouwen.
Op 't punt dat ik de Geestelykheid
Myn twyfflend hart heb toegezeid,
En naar het Klooſter moet, brengt my dit Feest te binnen,
Hoe onſtandvastig, ongetrouw,
De Mannen zyn; wiens aart ik heden regt beſchouw....
'k Spreek van Sainville niet, wiens deugd uw hart kon winnen,
Ik denk hy U altoos zal tederlyk beminnen.

SOFIA.

Zo gy van hem niet ſpreekt, wat is uw voorwerp dan?

ANGELIKA.

Ei zie, daar is hy zelf..... vaar wel, Ma Seur, ik kan
U thans gerust met hem alleenig laaten blyven,
Wyl Moeder my daarom niet meerder zal bekyven

TWEEDE TOONEEL.

SOFIA, SAINVILLE.

SOFIA.

Vraagt men naar my, Myn Heer?

SAINVILLE (*ernſtig.*)

ô Neen Mejuffrouw.

SOFIA.

Hoe! wat ſchrikverwekkend teken!
Wat deerd U?

SAINVILLE.

Niets. Maar ik begeer
Met U, ſlegts van een zaak die ons betreft, te ſpreeken.

SOFIA.

Met my!

SAINVILLE.

ô Ja met U, ik kom nog tyds genoeg,
Niet waar?

SOFIA.

'k Verſtaa u niet

SAINVILLE.

Dat was ook veels te vroeg
Want 'k heb nog niets gemeld: maar 'k bid U my te hooren
Met zulk een hart als ik thans ſpreekende U vertoon:
Myn mond, het vleiën ongewoon,
Is niet bekwaam de drift, die hem ontſluit, te ſmooren.
Wierd gy, toen ge in 't voorgaande Jaar
Hier uit het Kloofter kwam, en ik my aan dorst bieden,

Uit

Uit myn geheel gedrag en zorgen niet gewaar,
Dat ik de ontrouwigheid, die pest der jonge lieden,
Verfoeide, daar myn zacht en welgewikt beleid,
Terſtond de paalen ſtelde aan uw genegenheid?
Terwyl ik in de vroegſte dagen
De vryheid van uw hart, vrymoedig onderzogt,
En of ik op uw hand en liefde hoopen mogt:
Waarom hebt gy toen op myn vraagen
Geveinst? daar reeds uw hart een band
Beminde, die van my, en van de deugd geſcheiden,....

SOFIA.

Houd op met my te hoonen; want
Een woord ſlegts is bekwaam U van dit ſpoor te leiden.
Zo gy niet dan myn minnaar waart,
Zei 'k ſlegts „het is zo niet" maar heden,
Zal ik met U in 't Huwlyk treden,
Dus moet myn deugd by U ſteeds zuiver zyn verklaard.
Ik was verbaast.... doch nu.... maar zacht! daar is myn Vader,
Zwyg, bid ik, voor hem ſtil:
Wy ſpreeken ſtrak elkander nader;
Wyl ik u overtuigen wil.

DERDE TOONEEL.

SOFIA, SAINVILLE, HENRIETTE.

DESBARES, *agter de ſchermen.*

Geef de Koetziers geen wyn, voor dat wy weder komen.

HENRIETTE.

Myn Zuster, daar 's Papa!

SOFIA.

Ei hoor
Henriëtte! Angelika is wandlend by die boomen,
Volg haar eens ſpoedig op dat ſpoor;
Zeg, dat ik haar verzoek te ſprecken.

VIERDE TOONEEL.

SOFIA, SAINVILLE, DESBARES.

DESBARES.

Ha! myn Vrinden!
Nooit zaagt gy netter Feest, dan gy hier ſtrak zult vinden:
En is die pracht wel zonder grond?
Denk, iedre waskaars weegd omtrent drie vierde pond.
Tien Muzikanten uit den Schouwburg zullen ſpeelen:
Twee hooge Baſſen en twee laage, zyn gereed
Om hunne klanken meê te deelen:
Men nam daar ſtrak de proef, maar ach! de drommel weet
Hoe ik verſchrikte, wyl ik tevens my verwonderden.
't Was of het in de zaal, daar gy zult eeten, donderden.
Maar hoor myn Schoonzoon, 'k heb gedacht
Dat gy moest in den Tabbert trouwen;
Dat is de moode thans. Wat houding! zwier en pracht,
Doet ons elk Raadsheer dan aanſchouwen!
De Tabbert is het best..... kom, voort
Dat pronkkleed aangedaan. Sofia gaat u kleeden,
Houd u niet op, want op myn woord,
De tyd is kort.

VYF.

VYFDE TOONEEL.

SOFIA, SAINVILLE.

SAINVILLE.

De ſchyn kan ons ligt overreeden,
En ook bedriegen; maar gy zult
My ligt verſchoonen, zo ge een weinig tyds geduld
Gelieſt te hebben, om dees brief te hooren lezen,
Het opſchrift is aan my, en kan niet klaarder wezen.

(Hy leest het opſchrift)

„ *Aan Myn Heer, de Heer Sainville, Preſident in het Gerichtshof te Iſſoudun.*"

(Verder de Brief lezende)

„ *Myn Heer! ik heb veel moeite om te gelooven, het geen*
„ *men my verzekerd, namelyk, dat gy Mejuffrouw Des-*
„ *bares ten Huwelyk wilt neemen; echter hoop ik zo ras*
„ *te komen als myn brief: het zy om haar te wreeken, zo*
„ *gy haar tot trouwen dwingt; of om haar, om uw verlies,*
„ *te doen weenen, zo gy van haar bemind, of om u het*
„ *myne te doen verwyten, indien gy veracht word. Men*
„ *zegt dat gy verſtand bezit, het is den moed dien ik u*
„ *wenſche; maar daar is den Tabbert niet van verdacht.*"

Ha! ha! den Tabbert!

„ *Het gevolg zal ons gedrag moeten wettigen. Haar brieven*
„ *wedergezonden hebbende.*"

Nu haar brieven!.... luistert gy?

„ *Schiet*

„ *Schiet my niets over dan op 't oogenblik te*
„ *vertrekken. Blyvende, Myn Heer! uwen Dienaar*
DETERMOIS, *Officier in Picardijen.*

Gy ziet het opschrift is wel duidelyk aan my.

(*Hy leest ten tweedemaale het opschrift.*)

„ *Aan Myn Heer, de Heer Sainville, Presidént in het Gerichtshof te Ifsoudun.*"

Wel nu Mejuffrouw! spreek, wat moet ik hier van denken?

SOFIA.

Myn Heer! dit zal myne eer niet krenken,
De naam van Determois is my niet onbekend,
Want Mevrouw de Entrejean, die gistren ons kwam spreeken,
En welker gek gedrag U zeker is gebleeken,
Is Moeder van dien Heer, 't is nu..... laat zien..... omtrend
Drie maanden slegts geleden
Dat hy dit Ifsoudun verliet;
En verre van met hem ooit in gesprek te treden,
Of iets te doen, het welk myne eer en plicht verbied,
Zeg ik ronduit „ *ik ken hem niet.....*
Maar 'k zie myn Zuster... ga, 'k zal denklyk iets ontdekken....
Verberg U hier omtrend.

SAINVILLE.

Wel aan.

ZES-

ZESDE TOONEEL.

SOFIA, ANGELIKA.

SOFIA.

Myn Zuster, uwe komst kan my tot vreugd verſtrekken.
Sainville dien gy achtte, is boos van hier gegaan.

ANGELIKA.

't Was of ik het voorzag! zie daar de trouw der mannen.

SOFIA.

Maar zo ik naar den ſchyn moet raên,
Zyt gy 'er de oorzaak van.

ANGELIKA.

Ik!

SOFIA.

Wil uw vrees verbannen.
Spreek onbewimpeld: het betreft
Uw heil en myne rust; en zo gy dit beſeft
Zult gy voldoenend antwoord geeven.
Kent ge eenen Determois?

ANGELIKA.

ô Ja,
Ik ken hem.

SOFIA.

Heeft dien Heer aan U dan nooit geſchreeven?

ANGELIKA.

Maar..... Ja!

SO-

SOFIA.

En gy aan hem?

ANGELIKA.

Helaas! waar vraagt gy na!
Ach! zomtyds.....

SOFIA.

Hoe! gy ſchreid! myn Zuster!

ANGELIKA.

Dit's de reden
Van myn verdriet, want gistren zond
Hy al myn brieven weêr, verbreekende zyne eeden,
Met een verachting.....

SOFIA.

Ei vertroost U, ik heb grond
Om te onderſtellen, dat hy U nog blyft beminnen.

ANGELIKA.

Wie heeft U dit gezegt?

SOFIA.

Bemind gy hem?

ANGELIKA.

Gewis
Myn Zuster, daar het reeds drie Jaar geleden is,
Dat hy my, met myn welbehaagen,
Toen gy in 't Klooſter waart, ten Huwlyk heeft doen vragen,
En dat myns Vaders antwoord was,
Dat hem die keus beviel, maar dat ik noch zo ras
Niet trouwen kon, doordien myn jonkheid dit belette:
Verzogt ik, want wie zou myns Vaders wil verzette?

Het

Het Klooſter ten verblyf.

SOFIA.

Vervolg..... waarom?

ANGELIKA.

De reên
Zal ik U doen verſtaan. Myn Zuster, ik vermoede
Dat Vader altoos zou verhoede,
Dat ik, het jongſte kind, voor U in de echt zou treên.
Myn Vrinden dorſten ſtout verklaaren,
Dat ik veel ſchooner was dan gy;
Maar 'k zie het tegendeel; gewis, men vleide my.....
Helaas myn byzyn dreigt uw Bruiloft met gevaaren!
Ik merk, dat Determois, zo wreed als driftig is.
Wy hebben al dien tyd briefwisling ſaam gehouën,
Maar gistren heeft hy..... Ach! welk een gebeurtenis!
Myn brieven weêr geſtuurd..... wat moet ik nu vertouwen?

SOFIA.

Myn Heer Sainville!

ANGELIKA.

Ach! wat doet gy my aanſchouwen!
Beſchaamdheid ſluit myn mond.....

SOFIA.

Wel nu,
Werd hy uw Broeder niet, dien ge alles moogt ontvouwen?

ZEVENDE TOONEEL.

SAINVILLE, SOFIA, ANGELIKA.

SOFIA.

Myn Heer, geef my die brief..... myn Zuster! hy's voor U. Lees.

ANGELIKA.

Ja het is zyn ſchrift.

SAINVILLE.

Stil.

SOFIA *tegens Angelika.*

Zoud gy nog beminnen....?

Wat is 't?

ANGELIKA (*na het lezen van den brief.*)

Ach! hy verdenkt de trouwheid van myn hart.

'k Beklaag hem in die wreede ſmart!

SAINVILLE.

Met uw verlof; hy mogt zyn drift wel overwinnen.

Zyne onbeſcheidenheid! de Tabbert dien hy haat....

ANGELIKA.

Helaas! myn broeder!

SOFIA.

Denk Myn Heer, aan zynen ſtaat,

De gramſchap, minnenyd.....

ANGELIKA.

Ach! 't zyn oploopenheden!

Misſchien heeft hy de opregtſte ziel,

Die

Die immer aan uw keus beviel;
Zo gy hem kende.....

SAINVILLE.

Neen! die smaad werd nooit geleden.
Hy schond den Tabbert, zelf den Tabbert schond dien wreeden.

ANGELIKA.

Helaas! myn broeder!

SOFIA.

Denk, Myn Heer!
Aan uwe drift.... 'k vergeef.... en eisch van U niets meer?

AGTSTE TOONEEL.

SAINVILLE, ANGELIKA, SOFIA, EEN KNECHT.

DE KNECHT (*een brief aan Sainville geevende*)

Sainville heet myn Heer, zo 'k wel heb?

SAINVILLE.

Ja!

ANGELIKA.

Myn Zuster,
Beveel hem toch dat hy 't vergeet;
Want Determois zal wis, als hy zyn misslag weet
Verschooning vraagen..... Ach! myn hart is veel geruster.

SAINVILLE *na het lezen van den brief tegens den Knecht.*

't Is goed, 'k verwagt hem hier.

NEGENDE TOONEEL.

SAINVILLE, ANGELIKA, SOFIA.

SAINVILLE.

Wel aan,
Mejuffrouw, zo myn raad aan U kan vergenoegen,
Zult gy U by 't gezelschap voegen;
Ik ga my kleeden, voor een daad die 'k moet bestaan.

ANGELIKA.

Vergeet uw wraak, Myn Heer!

SAINVILLE.

Ze is binnen 't uur voldaan.
(*tegens Sofia.*)
Mejuf.... neen 'k meen Mevrouw, gy zult in 't heenen gaan,
Aristus in de Zaal ontmoeten,
Ei zend hem haastig hier.

TIENDE TOONEEL.

SAINVILLE. (*alleen*)

Hy heeft
Zeer wel gezegt, dat hy zo ras my zou begroeten,
Als zynen brief..... myn moed herleeft.....!
Wat zyde zal ik thans verkiezen?
Den Tabbert? — Ja gewis, den Tabbert!.... zou het dan
Niet schynen, of het hart van eenen Edelman,
Zyne edelaartigheid moet met zyn kleed verliezen?

Maar

Maar.... neen.... zou ik het doen?.... ô Ja!
Waarom niet?.... 't Is 'er door.... zo dra
Hy komt, zal hy de helft van myne ſchrik genieten.
Of 't zou my wel verbruid ontſchieten.

E L F D E T O O N E E L.

SAINVILLE, ARISTUS.

SAINVILLE.

.O..O.a! Vriend Aristus, zyt gy daar?
Maak ras uw twee Piſtoolen klaar,

ARISTUS.

Piſtoolen!

SAINVILLE.

Zeker ja, maar eveneens geladen?

ARISTUS.

Om wat te doen?

SAINVILLE.

Dat raakt U niet.
Laad gy ze maar, doch zo, dat zy niet kunnen ſchaaden:
Met enkel kruit..... maak ſpoed,

ARISTUS.

'k Verſtaa wat gy gebied,
Maar kan uw oogmerk, om de drommel nog niet raaden.
Men wacht U binnen 't uur ter kerk!

SAINVILLE.

Ja, ja, dat 's goed:

Hoor, zeg den Brigadier des Maarschalks eens, met spoed,
Dat hy my aan zyn huis moet wagten.....
Loop haastig, maar meld niets van 't geen gy heden doet....
Leg uw Pistoolen op myn Lessaar.

ARISTUS.

'k Zal 't betrachten.

„ Wat drommel, wil hy toch met die Pistoolen doen?

TWAALFDE TOONEEL.

SAINVILLE (*alleen.*)

Parbleu! dat zal hy nooit vermoên.
De schrik is regt gepast voor zyne wanbedryven.
Alleen, zyne onvoorzigtigheid,
Om met een' dollen kop te schryven,
Aan eenen Man als ik, werd zulk een straf bereid.
Hy schond den Tabbert!.... zou zulks ongewrooken blyven?...
Maar hy gelooft toch, dat 'k een eerlyk man moet zyn,
Dat heeft nog zo wat braafheids schyn....
Zie daar een drukken dag: 'k heb vry wat uit te regten;
Eerst met een Officier te vegten,
Dan Trouwen.... ha! dit is hem denkelyk!....

DERTIENDE TOONEEL.

DETERMOIS, SAINVILLE.

DETERMOIS.

Myn Heer,
Heet gy Sainville?

SAIN-

SAINVILLE.

Ja.

DETERMOIS.

Ik zal dan niet verbloemen,
Dat ik my Determois laat noemen.
Gy weet myn komst?

SAINVILLE.

Ei, doet my de eer,
Van my te hooren....

DETERMOIS.

Neen. 'k Hoor niets dan voor den degen.
Gy hebt daar toch niets tegen?
Ga, haal 'er een, dat 's 't woord dat ik van U begeer,
Zo gy myne argwaan niet wilt ftyven.

SAINVILLE.

Ik ga, en kom zo daadlyk weêr:
Gy zult niet lang alleenig blyven.

VEERTIENDE TOONEEL.

DETERMOIS *alleen.*

Hy heeft meer hart dan ik wel dacht!
Trouwlooze! ik zal alleen niet zuchten:
U ftaat een wisfen flag te duchten....
Doch myn getergde wraak moest beter zyn volbracht.
'k Heb haar te veel gefpaard, myn wanhoop moest haar daaden
En brieven, 't echt bewys van haare trouwloosheid,
Alom hier hebben voordverbreid!....

'k Moest my vertoonen: haar met ſmaadheên overlaaden.....
Maar hy vertoeft wel lang! ... ô ſmart!....
Waar 's nu meineedige uw Liefdedraagend hart?
Zie daar der Vrouwen trouw!.... hy zal naar 't ſchynt niet komen,
Die bloodaart is misſchien by zyne halsvriendin!
Of, zou hy voor myn degen ſchroomen?
'k Doorſteek hem, want myn drift is niet meer in te toomen,
In 't midden van zyn Huisgezin.
Ik ga.... maar neen,.... 'k wil nog vertoeven....
Laat een Trouwlooze zich bedroeven,
Om zynen dood.... en zo misſchien....
Wat zie ik!

VYFTIENDE TOONEEL.

DETERMOIS, SAINVILLE.

DETERMOIS.

Hoe! wat wil toch deez' vermomming zeggen?

SAINVILLE.

Ik doe U geen vermomming zien.
Myn Heer! dit 's ligtlyk uit te leggen.
Gy hebt den Tabbert fel gehoond,
De Tabbert is 't alleen, die daar voor wraak moet vergen.

DETERMOIS.

En waar 's uw degen?

SAIN-

SAINVILLE.

ô! Gy hebt genoeg getoond,
Dat gy dat wapen kiest, om my daar meê te tergen:
Gy zyt daar aan gewoon..... zie daar
Zyn twee Piſtoolen, en ook eveneens geladen.
Plaatst U by dezen boom.... ik hier.....

DETERMOIS.

ô Dwaaze daaden!
Doet men een Tabbert aan tot vegten?

SAINVILLE.

Kan 't U ſchaaden?
Vreest gy voor myn of uw gevaar?
Ik deed myn Tabbert aan, om, na 'k U heb doorſchooten,
Te trouwen..... kom, maak voort, Myn Heer;
Men wagt my in de kerk.

DETERMOIS.

ô Woede! neen ik zweer....

SAINVILLE.

Hoor wat ik heb beſlooten:
Zo ik U doodſchiet, zo als denklyk zal geſchien,
Weet ik my ligtelyk uit deze zaak te redden:
Maar U aangaande, durf ik wedden
Dat gy ontſteld zult zyn, en dus niet kunnen vliên.
Zie daar de ſleutel! maak de Tuindeur dan maar open.
'k Behoef U niet te leeren loopen..
Getuigen zyn hier niet.....

DETERMOIS.

Wat edelmoedigheid!

Waarom ô Hemel! moet.... maar zou ze U wel beminnen?
Myn Heer.

SAINVILLE.

Wel aan laat ons beginnen.
De Bruid verwagt my.... ſchiet!

DETERMOIS.

Zy wagt hem! ... 'k ben bereid....
Trouwlooze, ſa! wel aan.

(*Determois ſchiet, Sainville valt agter over.*)

ô Hemel! welke ontroering!
Waar is de Sleutel?.... ach!.... ik zag hem toch!.... o pyn!
Ik vind hem niet door myn vervoering!
Hy ſtak hem weg.... waar zo?... ha! ha! hier zal hy zyn!
Neen, dat is zyn Piſtool! ik deed een braaf man ſneeven,
Zelfs in zyn eigen Huis.... helaas! ik hoor gerucht....
Zie ongetrouwe hier de vrucht
Van uw trouwloosheid!.... ach! al myne leden beeven!
Was het zyn ſchuld wel, dat zy hem beminde? neen....
Men komt, ô! Hemel! ik vlieg heen!....
Waar is die ſleutel toch gebleeven?
Helaas!.... daar is hy!

(*De ſleutel opraapende valt hy van ſchrik, ſtaat ſpoedig weder op, en vertrekt.*)

ZESTIENDE TOONEEL.

SAINVILLE *alleen, zich half oprichtende en zitten blyvende.*

Ha! ha! ha!

Hy breekt den hals omtrend!.... of hy ontfteld is!.... ga Heethoofdige, myn fchrik verzelle U.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

SAINVILLE, ARISTUS.

ARISTUS.

Welk een leven!

Wat is het?

SAINVILLE *opftaande.*

Ha! ha! ha! myn wraak.....

Raap die Piftoolen op.

ARISTUS.

Verklaar toch, wat wy hoorden?

SAINVILLE.

Ha! ha! ha! ha!

AGTTIENDE TOONEEL.

SAINVILLE, ARISTUS, HENRIETTE.

HENRIETTE.

Wel aan.... men wagt U.... kom!

ARIS-

ARISTUS.

De zaak!....

SAINVILLE.

Zal ik U zeggen in vier woorden.
Het is.... ha! ha! ha! ha! een doodslag uit vermaak.

Einde van het Eerste Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ANGELIKA, HENRIETTE.

ANGELIKA.

Wel wat heeft Henriëtte aan haare zyde ontdekt?

HENRIETTE.

Al wat tot ergernis verſtrekt.
De Bruidegom deed niets dan lagchen en ſtil praaten,
Zo lang de plegtigheid van 't trouwen heeft geduurd.
Myn lieve Moeder, die veel zaaken heeft beſtuurd,
Leerde altoos wuft gelagch, in zoo'n geval te haaten:
„ De dierbaare Echt moet nooit al lagchend zyn volbracht"
Dus ſprak zy.... maar dit daar gelaaten....
De Bruid ſtond 't eerſten op..... ha!.... neen..... ja, ja, ...
neen, wagt!....
Aristus lagchten ook te vooren.... 't kon niets baaten,
Dat Vader by hen kwam,
De Bruigom heeft met hem geſprooken,
Maar wat en weet ik niet: hy deed aldus, „ Pam! Pam!
Myn Vader lagchte mede als of hy hoeste.... ik nam
Er wel naauw acht op.... 't zou wel ſtrooken,
Met 't geen myn Grootmama my zeide, dat die ſtraf
Hen van den Hemel komt.... maar laat ik U vertellen.
Daar was een Juffertje, dat zich veel aanzien gaf,

Zy

Zy had reeds ſchoenen aan met hielen!.... 't moest my kwellen,
'k Ben ouder nog dan zy.....

ANGELIKA.

Hebt gy niets meer gehoord?

HENRIETTE.

Ja, 'k heb in 't heengaan reeds bevonden,
Dat men een Koets heeft afgezonden
Naar Mevrouw d'Entrejean....

ANGELIKA.

Wat zegt gy! zond men voort,
Naar den Heer Determois zyn Moeder?

HENRIETTE.

Op myn woord.
't Verzoek was, haastig hier te komen:
Daarna heb ik den Brigadier
Des Maarſchalks, in 't vertrek des Bruidegoms vernomen;
Vervolgens arme Liên, die hier
Vergaarden: wyl een goede en een der oudſte Vrouwen,
Al de andren toeriep „neen, ô! neen, zy is het niet,
„ Maar dat ſchoon Juffertje, dat gy daar voor U ziet,
„ Zal denklyk wel haast trouwen."

ANGELIKA.

Wel aan, myn Zuster, wyl myn plicht
My by myn Moeder roept, die 'k niet veel kan verlaaten,
Werd al myn zorg aan U gericht:
Indien een Officier zeer ſchoon van aangezicht,

Zo

Zo net van lyf en leên, dat hem geen Maagd kan haaten,
Zich hier vertoond, zo zeg 't my dan;
Doch zo, dat niemant het kan merken:
Zeg naar gewoonte flegts „myn Zuster, weet ge er van?
„ 'k Zag een Kapelletje "

HENRIETTE.

ô! Ik zal dat wel bewerken.

ANGELIKA.

Maar zeg geen woord van 't geen ik U ontdekte.

HENRIETTE.

ô Neen.

TWEEDE TOONEEL.

ANGELIKA *alleen.*

Men heeft hier veel bizonderheên.
Waarom toch die Mevrouw ontboden?
Daar is zy zelf!

DERDE TOONEEL.

MEVROUW D'ENTREJEAN, ANGELIKA.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Ha! ha! myn lieve aanstaande Non,
Ik heet uw welkom.

ANGELIKA.

Ik me uw Dienares!

ME-

MEVROUW D'ENTREJEAN

Genoodden

Omhelzen toch elkaêr!

ANGELIKA (*haar omhelzende*)

Ô Met vermaak!

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Begon

Die ſtemmigheid, die men U heden ziet verzellen,
In 't Klooſter? — of bemind gy my niet meer?

ANGELIKA.

Gewis.

Zelf meer dan ooit Mevrouw!

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Men dorst aan my vertellen,
Dat gy thans huwden. Ik was boos....

ANGELIKA.

Dat heeft men mis.

Mevrouw ik huw nog niet.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Maar echter,

Mind gy myn Zoon nog.

ANGELIKA.

Ik hem minnen! Ik, Mevrouw!

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Ja gy; ei kies my eens voor uw vertrouwden Rechter.
Zeg maar rond uit „ik bemin hem".... zou
Het Klooſter anders zelf niet tegens U getuigen,
Dat gy alleen uit ſpyt, zig naar zyn wet ging buigen?

AN-

ANGELIKA.

Geenſints, 'k beproefde daar myn roeping ....

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Voor den band
Des Huwlyks? .... maar loopt hem het hoofd niet om van liefde
Voor U? hoor gisteren ontving ik van zyn hand
Een brief, zo opgeſteld, dat hy alleen tot ſchand
Aan hem verſtrekken kan. Zyn dwaasheid die my griefde....
Verſtaat gy zynen brief?

ANGELIKA.

Ô! neen, hy 's me onbekend.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Dat maakt my ongeruſt! .... maar hoor; gy ziet omtrend
Hoe ik myn zoon bemin: ik acht niets meer op Aarde
Dan hem: maar als gy door den tyd,
Myn aangehuwde Dochter zyt,
Vrees ik jaloers te zyn op U. Maar uwe waarde
En lieve kindertjes zyn dan de middlaars ....

ANGELIKA.

nu,
Wy zyn zo ver nog niet.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

ô Neen, maar 't zal wel komen....
Wat anders .... ik heb voorgenomen,
Slegts tot vermaak van my en U,
Die wyze Preſident van Iſſoudun, door reden

Te dwingen op myn beurt. Men heeft toch hier 't verſtand
Verlooren. Let eens op deez buitenſpoorigheden?
Men zend een Koets, ik word verzogt om in te treeden;
'k Had naauw de tyd om my met dees Pelies te kleeden,
Elk een was even driftig, want
De zaak had haaſt: ik kom: men volgd my op myn ſchreeden,
Men plooit het voorhoofd, lagcht, en keerd
My zelfs den rug toe; is my dat niet ſchoon geëerd?
In 't einde zie 'k my van Ariſtus nog gebeden
Hier in den Tuin te gaan. Wat moet
Ik hier toch maaken?

ANGELIKA.

Ach! ik weet het net zo goed
Als gy.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Wij zullen 't wel haaſt weeten.
Uw Vader is een eerlyk Man,
Die naar zyn' aart met my, of U, niet ſpotten kan.

ANGELIKA.

Dat hier geheimen zyn, is ligtlyk af te meeten;
Maar ik en weetze niet; men heeft my zelfs belet
Om in 't vertrek te gaan.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Ik wed
Dat ik ze ontdekken zal .... zy komen niet! .. 'k zal zoeken,
Of ik hen vinden kan .... en de eerſte die 'k ontmoet,
Krygt van my zulk een Welkomſtgroet,

Dat

Dat by ſtilzwygenheid wel daadlyk zal vervloeken:
Ik hou hem vaſt tot ik de zaaken weet .... Vaar wel!
Verwagt my hier te rug.

VIERDE TOONEEL.

ANGELIKA. *alleen.*

Neen, Determois! zo fel
Een Handeling had ik van U nooit durven wagten!
Myn brieven weêr geſmaard! geen enkel woord daar by
Gemeld! gy zult naar myn gedachten
Niet teder zyn, uw ſtyl voor 't minst voorſpeld het my.
Maar het vooroordeel! ach! men ſchryft verblind door logen,
Men kent geen valſchheid .... men verklaard ....
Maar Hemel! waar 's zyn brief? heb ik hem wel bewaard?
Ha! ha! daar is hy .... neen, ik vind my weer bedroogen,
Dit is myn ſchrift....

VYFDE TOONEEL.

DESBARES, ANGELIKA,

DESBARES.

Wat bergt gy daar?
U brieven?

ANGELIKA.

Heden neen, myn Vader, het zyn maar
Geringe Liedjes. Kloosterzangen ....

DESBARES.

Ik heb verboden dat gy brieven zoud ontvangen
In 't Klooster; evenwel ſchynt ge ongehoorzaam ....

ANGELIKA.

Neen.
Myn Zuster heeft 'er my wel eenigen gezonden,
Maar had gy dat gezegt, en haar daar toe verbonden,
Had ik 'er denklyk geen
Van haar ontvangen.

DESBARES.

ô, Gy weet wel wat ik meen!
Dit is de zaak niet.

ANGELIKA.

'k Zal my by de bruid vervoegen:
Ze is by myn Moeder.

DESBARES.

Neen, blyf in den Tuin, ik zal
Strak met U binnen gaan.

ZESDE TOONEEL.

DESBARES *alleen.*

My dunkt dat dit geval
Zich wel ontzwagtlen laat .... zij ſchryven naar genoegen
Elkander brieven .... maar die zotskap....
(*tegen Sainville*)
Ha! .... kom in.

ZE-

ZEVENDE TOONEEL.

DESBARES, SAINVILLE.

DESBARES.

Parbleu, 't was alles naar myn zin,
Zo ik 't had mogen zien.

SAINVILLE.

Zyn schrik was in 't aanschouwen,
Voor my een schoone klucht.

DESBARES.

daar na
Liet gy hem Arresteeren?

SAINVILLE.

Ja.
Hy 's by den Brigadier des Maarschalks .... maar Papa,
Gy moest hen zeker laaten trouwen.

DESBARES.

Neen, 'k wil geen Dolleman ten zoon.

SAINVILLE.

Gy weet een eerlyk man, moet het op 't sterkste prangen,
Dat een gepleegde moord hem straf zal doen erlangen,
De vrees is straf genoeg .... verschoon
Hem verder; want ik durf U zweeren,
Dat hy op dezen dag meer reedlykheid zal leeren,
Dan in tien jaar in 't Regiment.

DESBARES.

Zyn Vrienden, zyn Persoon, zyn Rykdom, al die zaaken,

Zyn goed om hem bemind te maaken.
Maar 'k kan, noch wil hem niet.

SAINVILLE.

Hy is U onbekend.

DESBARES.

Ô Neen, maar denk eens, in agt dagen
Twee dochters aan den man te helpen, valt vry zwaar:
De Rykdom van een Woekeraar,
Zou die verliezen naauw verdraagen.

SAINVILLE.

Is dit al wat U wederhoud?
Neem van myn Huwlyksgoed de helft dan, en wild ſchryv
Dat gy myn ſchuldenaar zult blyven,
Tot dat wy twee jaar zyn getrouwd.

DESBARES.

Uwe eerlykheid ſtraalt door in alle uw bedryven.
Doch 'k heb die middlen niet van doen.

SAINVILLE.

'k Heb alles (want ik kon zyn misſlag toch verhoên)
Zyn Moeder reeds verhaald. Zy zal U komen ſpreeken,
En met gevouwen handen ſmeeken,
Om uwe Dochter voor haar Zoon....

DESBARES.

Ach! zwyg toch ſtil!
Wie drommel leerdden U zo praaten,
Dat ge alles my doet doen, ja zelfs 't geen ik niet wil?
Maar neen, het kan niet baaten,
Ik wil niet.

SAIN-

SAINVILLE.

Maar bedenk....

DESBARES.

Bedenk! bedenk gy myé!

Denk dat gy my uw woord moet houden.

SAINVILLE.

Hoe!

DESBARES.

Uw beloften, voor gy trouwden,

Van binnen 't jaar een zoon.

SAINVILLE.

Ha! mogelyk wel twee.

Maar 'k zie Mevrouw.

AGTSTE TOONEEL.

DESBARES, SAINVILLE, MEV. D'ENTREJEAN.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Myn Heer! wy kunnen immers hoopen?

DESBARES.

ô 't Hoopen staat elk vry. Maar wat uw zoon betreft,

Mevrouw, die is te dol.

MEV. D'ENTREJEAN.

Ik weet het; maar beseft

Zyn toestand: deze daad zal hem tot beetring noopen.

SAINVILLE.

Voor 't minst bewyzen dat hy hart heeft.

DESBARES.

Ja, gewis,
Maar wat te veel.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Myn Heer! wie in zyn jonge jaaren
Geen drift heeft, noch kloekmoedig is,
Zal fteeds een bloodaart zyn.

DESBARES.

Laat die bewyzen vaaren.
Mevrouw, geloof my; het ontbrak
My, in zyn jaaren ook aan moed niet; maar ik fprak
Wanneer het tyd was.....

MEVROUW D'ENTREJEAN.

ô! Men wil niet graag verklaaren,
Wat men, jong zynde, heeft verricht:
Maar booven dien; de een ken, en de ander doet zyn plicht:
Men maakt uitzondering in alles.....

SAINVILLE.

Laat ons heden
Tot meer bekende zaaken treden.
Myn Heer! gy hebt belooft om my uw hulp te biën,
In al wat ik bedacht?

DESBARES.

Ja.

SAINVILLE.

Mevrouw ook?

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Met rede,

'k Vermaak 'er my in voorraad mede.

SAINVILLE.

'k Zal hem zyn misdryf, tot verbetering, doen zien:
Hy zal verschynen: ik, hem duidlyk ondervraagen:
't Moet al de tekens van een ernstig vonnis draagen.

DESBARES.

Hy zal u kennen.

SAINVILLE.

Maar heeft hy my niet gedood?

DESBARES.

Gy kunt al doen wat gy besloot.
Vraag, antwoord, overtuig, veld vonnis; 't zal U wreeken
En ons vermaaken: maar verwacht nooit dat ik teken.
Hoe! zou 'k een dwaasheid die een Jongling heeft bestaan,
Vergelden door den trouw? 'k zal wyzer zyn.

NEGENDE TOONEEL.

SAINVILLE, ARISTUS, DESBARES.

SAINVILLE.

Wel aan.
Aristus, doet het alles schikken:
Hier is de plaats daar hy de misdaad heeft begaan:
Dit zal hem nog te meer doen schrikken.
Wy gaan ons kleeden.

TIENDE TOONEEL.

ARISTUS *alleen.*

Goed; dat zyn, laat zien, vyf ſtoelen,
Een, twee, drie, vier, dat 's vyf; en voor den Preſident
Een Armſtoel: de Griffier, zal 't lange zitten voelen,
Die krygt dit Bankje — nu is my niets meer bekend
Dat ik verrichten moet. Dees plaats is voor den Rechter
Die voor de Raaden — ha! daar is hy al; maar echter
Ik ben ook klaar.

ELFDE TOONEEL.

ARISTUS, DETERMOIS, *(geleid wordende door eenige Dienaars van den Maarſchalk.)*

DETERMOIS.

Myn Heer, 'k erken
Dat ik de reën niet kan bezeffen,
Waarom ik hier gebracht en uw gevangen ben.
Weet gy ze?

ARISTUS.

Neen myn Heer; maar die zyn wel te treffen:
Men ſpreekt van eenen ſchoot met een Piſtool; en van
De Moord eens Preſidents, wiens Bruid zich dood zal ſchreiën.

DETERMOIS.

„k Heb daar niets meê te doen, — „men kan
„ My niets bewyzen, want wy waren met ons beiën „
„ Dus

„ Dus geen getuigen : ook zyn 't myn Piſtoolen niet
„ Die men gevonden heeft.

ARISTUS.

Ha! ha! daar zyn de Heeren!
(*Tegens de Dienaars*)
Gelieft toch met myn Heer weêr in den Tuin te keeren,
Tot men U ſaamen hier ontbied.

TWAALFDE TOONEEL.

SAINVILLE, DESBARES, ANGELIKA, HENRIETTE.

SAINVILLE.

Komt vrienden neemt uw Plaats. Voorals is myn begeeren
Dat gy niet lagchen zult.

DESBARES.

Henriette, gaat toch heên,
Gy kunt in dit geval onmooglyk zwygen.

HENRIETTE.

neen
Papa 'k beloof het U, dat 'k dit gebod zal eeren :
Dat ik wel zwygen kan, zal U myn Zuſter leeren.

DESBARES.

Wel nu, plaatst U dan hier; en gy Angelika!
Moogt wel voorzichtig zyn, want 'k zweer U, dat zo dra
Ik maar een enkel woord, een zucht, of ander teken
Aan U beſpeur, gy nooit van Trouwen meer moet ſpreeken,
Zo lang ik leev.

AN

ANGELIKA.

Dat zou hem veel verdriet aandoen.

DESBARES.

Wel nu, gy kunt hem daar voor hoên.
Het ſtaat aan U, om in twee jaaren,
En mooglyk binnen 't jaar te paaren,
Of nooit te huwen, — naar ge in dezen U gedraagt.

ANGELIKA.

Ik zal niet ſpreeken.

DESBARES

Doet uw Raadsheers muts voor de oogen.

SAINVILLE.

Zyt ge allen wel geplaatst? verzekerd van 't vermogen
Uws zelven? .... zo 't den Heer Notaris ſlegts behaagd
Om geen Bekentnis, maar een Huwcontrakt te ſchryven. —
Zyt gy gereed? — wel aan, dat hy terſtond verſchyn.

DERTIENDE TOONEEL.

SAINVILLE, DESBARES, ANGELIKA, HENRIETTE, DETERMOIS.

DETERMOIS.

Myn Heeren, wat in deze uw oogmerk ook mag zyn,
Uw wondre Rechtsbedryven
Zyn my ten ſchrik geweeſt. Gereed om voord te paard
Te ſtygen, moet ik my, in plaats van heen te ſtreeven,
Op uw bevel gevangen geeven.
Men voerd my hier, waarom? — dat men my zulks verklaard?

SAINVILLE.

Myn Heer, op deze plaats is zulk een daad bedreeven,
Dat hy de grootſte zorg, en alle opmerkzaamheid
Van onzen kant vereischt.

DETERMOIS.

„ Ik kan die ſtem.

SAINVILLE.

't Zal blyken
Of men U wil verongelyken,
Men heeft voor 't minſt, daar van, de ſchuld op U geleid.

DETERMOIS.

Maar daar is zo men weet een magtig onderſcheid,
In 't los beſchuldgen, en 't bewyzen.

SAINVILLE.

Daar toe is 't onderzoek. Dit moet gy zelf toch pryzen.
Wie zyt gy? ſpreek myn Heer!

DETERMOIS.

Ik ben een Officier
In Picardiën, en heet Determois.

SAINVILLE.

Griffier!
Schryf Picardiën. — maar, wat komt gy hier verrichten?

DETERMOIS.

Myn moeder zien, Mevrouw van Entrejean.

SAINVILLE. *tegens den Notaris.*

Mevrouw
Van Entrejean.

DETERMOIS.

„ Parbleu! ik zou
„ Gelooven dat hy 't was; maar hy heeft moeten zwichten
„ Voor myn Piſtool.

SAINVILLE.

ô Ja, de zaak is van een moord.
De Heer Sainville is doorſchooten: 't is gehoord.

DETERMOIS.

Maar ik, ik ken hem niet. „ Het kan niet anders weezen.
„ Hy is het, by me ziel.

SAINVILLE.

Schryf voord,
Hy zegt, dat hy het is.

DETERMOIS.

Myn Heer, wat moet ik vreezen?
Verdraaid myn woorden niet. Ik zeg dat hy het is!

SAINVILLE.

Rechtvaardigheid, alom gepreezen,
Stelt alle middlen voor, om ſchuldigen in dezen
Te brengen tot erkentenis.
Dit is de ziel van 't Recht, gegrondveſt op de reden.

DETERMOIS.

Maar een Rechtvaardigheid, die waarlyk niet voldoet:
Gy weet toch dat het recht ook eerlyk weezen moet.
Maar om weêr tot myn zaak te treden
En kort te zyn; ik ken den Heer Sainville niet,
Noch heb hem ooit gezien.... 'k weet niet wat gy wilt zeggen.

SAIN

SAINVILLE, *tegens een Bediende van den Maarſchalk.*

Dat men die Juffer dan gebied
Om hier te komen, en Myn Heer te wederleggen.
Zy zag U, daar zy aan haar venſter ſtond....

DETERMOIS.

Ik daag
Al wie het zy, om zulks naar waarheid te getuigen.
En 't is by deezen, dat ik aan de Heeren vraag,
Of het niet makklyk valt, iets uit zyn duim te zuigen ...
Misſchien dat iemand van myn houding, dus gekleed ....

VEERTIENDE TOONEEL.

MEVROUW D'ENTREJEAN. *de voorigen.*

DETERMOIS.

Het is myn moeder! Ach! dat ik U welkom heet,
Mevrouw, en U omhels.

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Uw Moeder! welke ſtreeken!
Ik ken U niet.

DETERMOIS.

Mevrouw! heet gy niet de Entrejean?

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Zo heet ik; Ja, Myn Heer.

DETERMOIS.

Is 't mooglyk! kent gy dan
Uw Zoon niet meer?

ME-

MEVROUW D'ENTREJEAN.

't Is reeds gebleeken
Dat ik U niet en ken. Myn Zoon acht zynen plicht
Te dierbaar, om die ooit zo ſchandelyk te verbreeken.
Hy 's by zyn Regiment, en dus begrypt men ligt
Dat hy zyn Garniſoen zo los niet zal verlaaten,
Om hier in Iſſoudun, een Magiſtraats Perſoon,
Den Preſident, zelfs in zyn eigen huis! wat hoon!
Voor 't hoofd te ſchieten Neen ik zou hem eeuwig haaten....

DETERMOIS.

ô Hemel! Moeder! ach! kunt gy zo onwys praaten?
Ik ben zo waar ik leeve uw Zoon.
Mevrouw, mag ik U in 't bizonder
Eens ſpreeken?

MEVROUW D'ENTREJEAN.

Hoe! met U Myn Heer! wel 't is geen wonder!
't Bizonder ſpreeken is gevaarlyk, want misſchien
Hebt gy nog hier of daar Piſtoolen!

DETERMOIS

ô Hemel!

SAINVILLE.

Nu Mevrouw, getuigt gy?

MEVROUW D'ENTREJEAN.

'k Heb gezien,
Dat dezen Heer, niet in 't verhoolen,
Maar zelfs op deze plaats een Moordſchoot heeft gedaan
Waar door den Heer Sainville het leven heeft verlooren,
En om nog meer bewys te hooren,

Dien

Die Moorder is verſchrikt van deze plaats gegaan,
Toen hy een ſleutel vond.

DETERMOIS.

Zyn Moorder! welke naamen!
Myn Moeder! Ach Mevrouw! waar ſteld gy U aan bloot?
Aan kwelling, wroeging, ach! dees dwaaling is te groot.
Maar Heeren, zou het U betaamen
De woorden van een Vrouw, die zelfs natuur en wet,
Dus blindeling ter zyden zet,
Haar eigen bloed verzaakt; zo vaſtlyk te gelooven?
Waar vond men een Piſtool? is het van my?

SAINVILLE.

Myn Heer!
Wy hebben meer bewys als dit: zie daar en boven,
Een Brief, dien gy wel eer
Schreef aan den Preſident; door ons by hem gevonden.
Kent gy dit ſchrift?

DETERMOIS.

Helaas! ik ben ....
Wat wilt gy zeggen ....? neen. .... „dat gy verdween! ... ik ken
Het zeker niet.

SAINVILLE *tegens een der Edellieden van den Maarſchalk.*

Dat dan de Juffrouw binnentreede
Die om deez ſnoode neêrlaag zucht,
Zy ziet de Roosjes, die door de aangenaame lucht
Haar Feeſtkoets kroonden, nu verandren in wreede
Cypreſſen.

DETERMOIS.

Ha trouwlooze! nu zal ik nog vol vreugd,
Myn blydſchap in uw traanen boeten.

VYFTIENDE TOONEEL.

SOFIA. *De voorigen.*

SOFIA.

Recht! Recht! ik werp my voor uw voeten!

SAINVILLE, *tegen Ariſtus.*

Ras, help Mejuffrouw op.

DETERMOIS.

Trouwlooze! zonder deugd!
Nu zal ik eindelyk .... maar Hemel! kan 't geſchieden!
Is dat de Bruid, die ik haar Bruidegom doorſchoot?
Mejuffrouw Desbares?

SAINVILLE.

Ja, zy geſchikt om groot,
Gelukkig, vroom te zyn; ziet al haar blydſchap vlieden.
Zo 't waar is, dat de deugd en liefde wel betracht,
Een Vrouw gelukkig kunnen maaken,
Dan wierd zy 't zekerlyk.

DETERMOIS.

Hoe kan zulks weezen?

SAINVILLE.

Wacht.
Als ik het U verhaal, zult ge uw verwondring ſtaaken.

Dit

Dit 's de oudſte zuſter van de Juffrouw, daar uw brief
Van ſpreekt. Angelika had zekerlyk U lief;
Maar is door deze daad van ſmarten overrompeld,
En ligt in droefheid neêr gedompeld,
Wyl ze U niet trouwen mag.

DETERMOIS.

Rampzalig wraakbeleid!
Straf my ô Hemel! want myne onvoorzigtigheid,
En drift en wanhoop, heeft myn eigen ſtraf bereid.
Ik heb den braafſten Man doen ſneeven! — Ja myn Heeren
Ik heb den ſchoot gedaan, Sainville wreed vermoord:
Spreek vry myn vonnis uit, wat kan my 't ſterven deeren?
'k Verlaat een minnares die my niet toebehoord,
'k Ly voor myn misdaad.

DESBARES, *tegen Angelika.*

Zwyg.

SAINVILLE.

Wilt ge uw bekentnis teekenen

DETERMOIS.

ô Ja, geef my de Pen.... wel aan, verlaaten Zoon!
Wreedaartig ſterveling! doemwaardig Minnaar, toon
Dat gy den dood verdiend, en daar meê af wilt reekenen.
Geef hier.

SAINVILLE.

Mevrouw ſchryf eerst.

DETERMOIS.

Myn moeder, ach laat af!

Zwygt dan uw tederheid nog op den rand van 't graf?
Beſchouw toch wat gy doet, en laat dat teeknen blyven:
Gy ſchryft myn ongeluk.

MEV. D'ENTREJEAN.

Ik moet dit onderſchryven.
Ik ken U niet Myn Heer!

SAINVILLE.

Nu gy, Myn Heer den Raad.

DETERMOIS.

Wreedaartig Noodlot! Ach!

SAINVILLE.

Gelieft myn Heer te lezen?
Leez uw bekentenis.

DETERMOIS.

Maar waarlyk, in de daad
Ik heb dien Heer gedood.

SAINVILLE.

Leez, leez, Myn Heer!

DETERMOIS.

Wat raad!
„ Voor den Notaris van den Koning, en zyn .... voor!"
Dit is een Huwcontrakt!

MEV. D'ENTREJEAN.

Ja 't uwe, wiit niet vrezen
Myn Zoon!

DETERMOIS.

Het myne! hoe! myn Moeder! wat ik hoor!
Mejuffrouw, Ach! wat vreugd! .... Myn Heer, wild my verklaaren, Is

Is 't waarheid, 't geen ik zie?

ANGELIKA.

Ja Determois, uw drift
Is reeds vergeeven, en dit ſchrift,
Geeft ons met Vaders wil de vryheid om te Paaren,
Zo gy myn Broeder niet gedood hebt.

SAINVILLE.

Neen, Myn Heer.

DETERMOIS.

Helaas vergeef het my; 'k heb in een zee gevaaren
U Neêrgeſtort, myn Vriend.

SAINVILLE.

Herdenk die zaak niet meer.
't Was niets, want uw Piſtool was met los kruid geladen.

MEV. D'ENTREJEAN.

Myn Zoon gy blyft by ons? Voegt uw verzoek by 't myn
Aan den Heer Desbares.

DETERMOIS.

Dat zal onmooglyk zyn.
Niet dat ik uw verzoek of oogmerk wil verſmaaden,
Het tegendeel is waar. Maar ik heb op mijn woord
Belooft, dat 'k morgen, voor de Poort
Van myn Quartier zal zyn: ik durf dat woord niet breeken.
Myn plichtverzuim is U, helaas! te veel gebleeken!
Dit eischt verbetering.— Maar gy Angelika!
Be nind my? ik vertrek, en zie te recht, wat ſchaê
Ik daar door lyden zal; maar myn berouw zal ſpreeken
Als ik vertrokken ben.

DES-

DESBARES.

Gy hoeft my niet te ſmeeken!
Neen Determois, het geen gy heden hier verricht,
Verdryft myn vreeze, ja, 't erinnert my myn plicht.
Myn Dochter is voor U.

DETERMOIS.

Myn Heer! ....

ANGELIKA.

Myn waarde Vader!

DESBARES.

Vertrek dus veilig, maar weet ook myn oogmerk nader.
'k Wensch U getrouwd te zien in veertien dagen tyd:
'k Zal wel verlof voor U verwerven.
Dat ſmaakt U beter, he! als voor een moord te ſterven?
Kom binnen. Wees te ſaam verblyd.
Drink eerst een glaasje wyn, daarna moogt gy vertrekken.
Men zal uw Paard terwyl doen zaadlen — Nu kom vlug!
De vreugde keerd met U te rug.
Sainville! gy zult hem tot eenen Gids verſtrekken!
Leef ſaam gelukkig! kweek vermaak!
Maar wild uw woord van eer nooit krenken.

SAINVILLE.

Ja de eer was juist onze eerſte zaak,
Die is voleindigt; laat ons nu om de andre denken.

EINDE.